

HIDRO SUNFUA – LƯU HUỖNH ĐIOXIT - LƯU HUỖNH TRIOXIT

PHẦN I: TÓM TẮT LÝ THUYẾT

A/ HIDRO SUNFUA (H₂S)

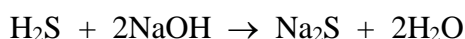
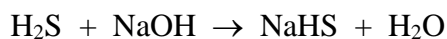
I/ TÍNH CHẤT VẬT LÝ

- Là chất khí, không màu, có mùi trứng thối, rất độc.
- Hơi nặng hơn không khí, hóa lỏng ở -60°C.
- Tan ít trong nước.

II/ TÍNH CHẤT HÓA HỌC

1/ Tính axit yếu

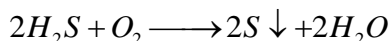
- Hidro sunfua tan trong nước tạo thành dung dịch **axit rất yếu** (yếu hơn axit cacbonic), có tên là axit sunfuhidric (H₂S)
- Axit sunfuhidric tác dụng với dung dịch bazơ tạo ra 2 loại muối:
  - + Muối trung hòa (chứa ion S²⁻): Na₂S, BaS, ...
  - + Muối axit (chứa ion HS⁻): NaHS, Ba(HS)₂, ...

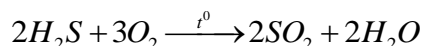
2/ Tính khử mạnh

**Nhận xét:* Nguyên tố S trong H₂S có số oxi hóa thấp nhất (-2) → H₂S có tính khử mạnh.

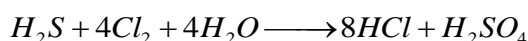
a/ *Khi tiếp xúc với không khí: Dung dịch H₂S bị vẩn đục màu vàng*

b/ *Khi đốt khí H₂S trong không khí, khí H₂S cháy với ngọn lửa màu xanh nhạt*

* *Tác dụng với các chất oxi hóa khác: Cl₂, H₂SO₄, HNO₃,...*

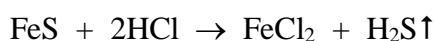
III/ TRẠNG THÁI TỰ NHIÊN VÀ ĐIỀU CHẾ

1/ Trạng thái tự nhiên

- Trong tự nhiên, hidro sunfua có trong một số nước suối, trong khí núi lửa và bốc ra từ xác chết động vật, ...

2/ Điều chế

- Trong công nghiệp, người ta không sản xuất hidro sunfua.
- Trong phòng thí nghiệm:

B/ LƯU HUỖNH ĐIOXIT (SO₂)

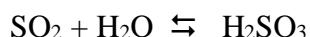
I/ TÍNH CHẤT VẬT LÝ

- Lưu huỳnh đioxit (SO₂) (khí sunfuro) là chất khí không màu, mùi hắc, độc.
- Nặng hơn không khí, hóa lỏng ở -10°C
- Tan nhiều trong nước

II/ TÍNH CHẤT HÓA HỌC

1/ Lưu huỳnh đioxit là oxit axit

- Tan trong nước tạo thành dung dịch axit sunfuro H_2SO_3 (là axit yếu và không bền)

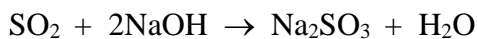

* **Lưu ý: Tính axit:** $H_2S < H_2CO_3 < H_2SO_3$

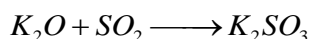
- SO_2 tác dụng với dung dịch bazơ tạo nên 2 loại muối:

+ Muối trung hòa (chứa ion sunfit SO_3^{2-}): $Na_2SO_3, BaSO_3, \dots$

+ Muối axit (chứa ion hiđrosunfit HSO_3^-): $NaHSO_3, Ba(HSO_3)_2, \dots$

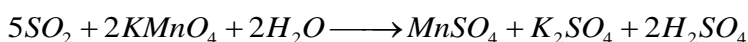
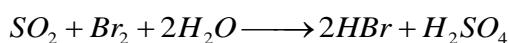
- Tác dụng với oxit bazơ tạo muối

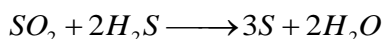
2/ Lưu huỳnh đioxit là chất khử và là chất oxi hóa

* **Nhận xét:** Nguyên tố S trong SO_2 có số oxi hóa trung gian (+4) $\rightarrow SO_2$ vừa có tính khử vừa có tính oxi hóa.

a/ **Lưu huỳnh đioxit là chất khử:** SO_2 làm mất màu dung dịch brom và thuốc tím

b/ **Lưu huỳnh đioxit là chất oxi hóa**

III/ ỨNG DỤNG VÀ ĐIỀU CHẾ LƯU HUỖNH ĐIOXIT

1/ Ứng dụng

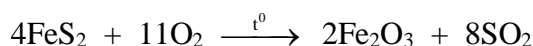
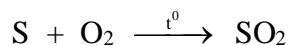
- Lưu huỳnh đioxit được dùng để sản xuất H_2SO_4 trong công nghiệp, làm chất tẩy trắng giấy và bột giấy, chất chống nấm mốc lương thực, thực phẩm, ...

2/ Điều chế lưu huỳnh đioxit

- Trong phòng thí nghiệm: Đun nóng dung dịch H_2SO_4 với muối Na_2SO_3

- Trong công nghiệp: Đốt S hoặc quặng pirit sắt

C/ LƯU HUỖNH TRIOXIT (SO_3)

I/ TÍNH CHẤT

1/ Tính chất vật lí

- Lưu huỳnh trioxit là chất lỏng không màu, $t_{nc}^0 = 17^\circ C$.

- Tan vô hạn trong nước và trong axit sunfuric.

2/ Tính chất hóa học

- SO_3 là oxit axit, tác dụng rất mạnh với nước tạo ra axit sunfuric: $SO_3 + H_2O \rightarrow H_2SO_4$

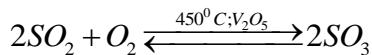
- SO_3 tác dụng với dung dịch bazơ và oxit bazơ tạo muối sunfat.

* **Lưu ý:** SO_3 bị hấp thụ bởi H_2SO_4 98% tạo oleum: $H_2SO_4 + nSO_3 \longrightarrow H_2SO_4.nSO_3$

II/ ỨNG DỤNG VÀ SẢN XUẤT

- SO_3 ít có ứng dụng thực tế, nhưng lại là sản phẩm trung gian để sản xuất axit sunfuric.

- Trong công nghiệp sản xuất SO_3 bằng cách oxi hóa SO_2

PHẦN II: BÀI TẬP

A/ BÀI TẬP TỰ LUẬN:

Bài 1: “Khí SO₂ là một trong những khí chủ yếu gây mưa axit. Mưa axit phá hủy những công trình được xây dựng bằng đá, thép”. Hãy giải thích và dẫn ra phản ứng hóa học để chứng minh nhận định trên?

.....

.....

.....

.....

Bài 2: Viết 2 phương trình hóa học chứng minh H₂S có tính khử mạnh?

.....

.....

Bài 3: Viết 1 phương trình hóa học chứng minh SO₂ có tính khử? 1 phương trình chứng minh SO₂ có tính oxi hóa?

.....

.....

Bài 4: Hoàn thành các phản ứng sau

- 1) H₂S + 2NaOH →
- 2) SO₂ + KOH →
- 3) FeS + HCl →
- 4) SO₃ + MgO →

Bài 5: Hoàn thành chuỗi phản ứng sau: S $\xrightarrow{(1)}$ H₂S $\xrightarrow{(2)}$ SO₂ $\xrightarrow{(3)}$ Na₂SO₃ $\xrightarrow{(4)}$ SO₂

.....

.....

.....

.....

B/ BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM

Câu 1: SO₂ và SO₃ đều thuộc loại oxit

- A. axit
- B. bazơ
- C. lưỡng tính
- D. trung tính

Câu 2: Trong phản ứng: $\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{S} \rightarrow 3\text{S} + 2\text{H}_2\text{O}$. Chọn phát biểu đúng:

- A. SO_2 là chất oxi hóa. B. SO_2 là chất khử.
 C. SO_2 vừa là chất oxi hóa vừa là chất khử. D. H_2S là chất oxi hóa.

Câu 3: Lưu huỳnh đioxit: (1) Là chất khí không màu, không mùi; (2) Nhẹ hơn không khí; (3) Tan nhiều trong nước; (4) Là oxit axit; (5) Là chất khử; (6) Là chất tẩy trắng, chống mốc; (7) Là chất oxi hóa; (8) Tác dụng với hydro sunfua. Những ý đúng là

- A. (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8). B. (1), (3), (4), (5), (7), (8).
 C. (3), (4), (5), (6), (7), (8). D. (2), (3), (4), (5), (7), (8).

Câu 4: Khí nào sau đây có mùi trứng thối?

- A. Cl_2 B. O_2 C. H_2S D. SO_2

Câu 5: Tính chất nào sau đây **không phải** của khí hydro sunfua?

- A. Khí H_2S hơi nặng hơn không khí.
 B. Khí H_2S khi tan trong nước tạo thành dung dịch axit sunfuhidric.
 C. Khí H_2S tan nhiều trong nước.
 D. Khí H_2S không màu, mùi trứng thối, rất độc.

Câu 6: Để dung dịch H_2S tiếp xúc với không khí, sau một thời gian, hiện tượng quan sát được là

- A. Không có hiện tượng gì xảy ra. B. Có kết tủa đen xuất hiện.
 C. Có kết tủa vàng nhạt xuất hiện. D. Có hiện tượng sủi bọt khí.

Câu 7: Những khí nào sau đây đều làm mất màu dung dịch brom loãng?

- A. CO_2, SO_2 B. $\text{H}_2\text{S}, \text{CO}_2$ C. $\text{SO}_2, \text{H}_2\text{S}$ D. O_2, N_2

Câu 8: Chất khí X tan trong nước tạo ra một dung dịch làm chuyển màu quỳ tím thành đỏ và có thể được dùng làm chất tẩy màu. Khí X là

- A. NH_3 . B. CO_2 . C. SO_2 . D. O_3 .

Câu 9: Khí nào sau đây gây nên hiện tượng mưa axit

- A. SO_2 B. CO_2 C. H_2S D. N_2

Câu 10: Phản ứng nào dưới đây, SO_2 thể hiện là chất oxi hóa

- A. $\text{SO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_2\text{SO}_3$
 B. $5\text{SO}_2 + 2\text{KMnO}_4 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{K}_2\text{SO}_4 + 2\text{MnSO}_4 + 2\text{H}_2\text{SO}_4$
 C. $\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{S} \rightarrow 3\text{S} + 2\text{H}_2\text{O}$
 D. $\text{SO}_2 + \text{Br}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{HBr} + \text{H}_2\text{SO}_4$

Câu 11: Cho phản ứng: $\text{H}_2\text{S} + \text{Br}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HBr} + \text{H}_2\text{SO}_4$. Hệ số của các chất tham gia phản ứng là dãy số nào trong các dãy sau?

- A. 2, 3, 3. B. 1, 4, 5. C. 3, 1, 4. D. 1, 4, 4.

Câu 12: Sục từ từ khí SO_2 đến dư vào dung dịch Br_2 , hiện tượng xảy ra là

- A. màu dung dịch đậm dần B. dung dịch Br_2 nhạt màu dần rồi mất màu
 C. có kết tủa trắng xuất hiện D. xuất hiện vẩn đục màu vàng

Câu 13: Khi sục SO_2 vào dung dịch H_2S thì xảy ra hiện tượng nào sau đây?

- A. không có hiện tượng gì xảy ra B. Dung dịch chuyển sang màu nâu đen
 C. Có bọt khí bay lên D. Dung dịch bị vẩn đục màu vàng

Câu 14: Cho phản ứng: $\text{SO}_2 + \text{KMnO}_4 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{K}_2\text{SO}_4 + \text{MnSO}_4 + \text{H}_2\text{SO}_4$

Sau khi cân bằng hệ số của chất oxi hoá và chất khử là

- A. 3 và 2 B. 5 và 2 C. 2 và 2 D. 2 và 5

Câu 15: Để phân biệt SO_2 và CO_2 người ta dùng thuốc thử là

- A. dung dịch Ca(OH)_2 B. dung dịch KMnO_4
 C. nước brom   D. dung dịch KMnO_4 hoặc nước brom

Câu 16: Cho 2,24 lít SO_2 (đktc) vào 120 ml dung dịch NaOH 1 M. Dung dịch thu được chứa

- A. Na_2SO_3 và NaHSO_3 B. Na_2SO_3 và NaOH dư
 C. Na_2SO_3 D. NaHSO_3

Câu 17: Cho 0,15 mol H_2S tác dụng với 0,3 mol KOH thu được m gam muối. Giá trị m là

- A. 10,8 gam   B. 16,5 gam   C. 25,2 gam.   D. 19,25 gam

Câu 18: Hấp thụ hoàn toàn 6,72 lít khí SO_2 (đktc) vào 500ml dung dịch NaOH 0,9M. Khối lượng muối thu được sau phản ứng là

- A. 34,5 gam   B. 44,5 gam   C. 24,5 gam   D. 14,5 gam

Câu 19: Hấp thụ hết 2,24 lít khí sunfuro (đktc) bằng 250 ml dung dịch NaOH 1M. Cô cạn dung dịch sau khi phản ứng kết thúc thu được m gam chất rắn khan. Giá trị của m là

- A. 14,6   B. 12,6   C. 1,26   D. 1,46

Câu 20: Sục 2,688 lít khí SO_2 (đktc) vào 1 lít dung dịch KOH 0,2M. Phản ứng xảy ra hoàn toàn, coi thể tích dung dịch thay đổi không đáng kể. Nồng độ mol/lít các chất tan trong dung dịch thu được là

- A. KHSO_3 : 0,04M.   B. K_2SO_3 : 0,08M.
 C. K_2SO_3 : 0,08M và KHSO_3 : 0,04M.   D. KOH : 0,08M và KHSO_3 : 0,12M.